

לפני חמש שנים איחל משה קרוי לתושבי ישראל להגר לחוצלארץ

או לחול אל הירדן ולאכול שם חובייה. החודש הוא פירסם בעברית

ספר ובו סותר את כל מה שהאמין בו. וסולל את הדרך לחזרתו ארצה

שומר אחד האנשים שאני מתעב ביותר, משה דיין: המילחמה הזאת נכפתה עלי. אינני רוצה להתעסק עם אנשי הפילוסופיה. אני פילוסוף, כי זהו הנשק שלי. אם וכאשר אחיה בעולם רציונאלי, אעסוק בדבר אחר, למשל: בניית רובוט, שישחרר את האדם ממילוי פונקציות מיכאליניות, שאינן קשורות בתודעה. בספרי... אני מציע סכימה פורמאלית איך לבנות רובוט, שיכול לעשות כל מה שאדם יכול לעשות, חוץ מזהויו אספקטים חדשים של המציאות. התודעה האנושית היא חופשית. אדם יכול להיות כל מה שהוא רוצה, והוא מפעיל את תודעתו. הרוי בוט אינו יכול לעשות זאת. ולכן אינו יכול להיות אדם. אם כן — דרך היחידה שלי להילחם זה להיות פילוסוף. משום שהאנשים הם רובוטים שוויתרו על תודעתם... מאבק נגד התיכנות של הרובוטים שסביבנו יכול להיעד

האיש

לפני חמש וחצי שנים הטיל פילוסוף צעיר (אז בן 27) בשם משה קרוי פצצה בחברה הישראלית. בסידרת ראיונות בטלוויזיה ובספר שכתב ("חיים על פי השכל"), הטיף, בתוקף הגיונו הצרוף, לדברים שאיש טרם העז להשיעם בפומבי בישראל.

קרוי הצעיר לא הסתיר, שהושפע עמוקות מפירוטומיה של סופרת אמריקאית מזדקנת בשם איין ראנד, מחברת מרד הנפילים וכמעין המחנך, ודימה עצמו ברבים כאחד מגיבוריה הבדויים. המרצה הצעיר לפילוסופיה באוניברסיטת תל-אביב הציג עצמו בכלי-התיקשורת ובפני תלמידיו כאדם עליון, המגלם במוחו את הפילוסופיה הנפילית, שהיא אגואיזם צרוף, קיום רציונאלי בכוח השכל, קיום הוגן וצודק על בסיס עיסקי של כדאיות בחברה קפיטליסטית לעילא ולעילא.

פונקציית המדינה היא להגן על זכויות האדם ולא לשלום על הכסף

רוב תושבי חצי הכדור המערבי ימותו והחברה שתקום לאחר מכן תחיה לפי השכל

שנת רק על-ידי פילוסופיה. הפילוסופיה היא הכוח הגדול ביותר בעולם..."

באחד הראיונות שלו מאותה תקופה, ניסח את השקפת-עולמו כך: "האידיאולוגיה שאני מציג סותרת את ערכי-היסוד של המישטר בארץ, המושתת על סוציאליזם וצירוף גות. כיוון שאני חושב שהציונות היא גזענית והסוצי-יאליוזם הוא מישטר מושחת, הריני אדם שלא ישרת בצבא בלי איום רובה, לא אתרום דבר למדינה, לא אלך כצאן לטבח — ולא אעשה את כל הדברים שהמדינה בנויה עליהם, ואטיף נגדם... אני אדם לוהט. אני חי ברמה של רעיונות. זה טכסי להניח פצצות ולנהוג באלימות — הבעיה היא מה חושבים. האנשים השולטים בעמים ובתרבות הם הפילוסופים. אני זקוק למקום שבו לא יופרעו מחשבותי על-ידי שירות מילואים וחאלטרות, כדי שאוכל לחיות בשקט."

הפרדת הנשמה מהגוף

חמש השנים שעברו על הד"ר קרוי בגלותו באוסטריה לימדוהו, מן הסתם, כי מדינת-ישראל לא התחילה תוך שנתיים וכי אוסטרליה אינה גרעון עלי-אדמות. בימים אלה פירסם המו"ל הישראלי שלו, דן בן-אמוץ, את סיפרו החדש: הוכחות לוגיות בדבר קיומה של הנשמה. הספר, שנכתב במקורו באנגלית ותורגם לעברית, מלמד, כי משה קרוי מחפש דרך חזרה. על הספר החדש מספר המו"ל, כי בניגוד לספר הקודם, היים על פי השכל, בו ביסס קרוי את מישנתו על הנחת היסוד לפיה הגוף והנשמה הם שני היבטים של ישות אחת (ומכאן שעם מותו של הגוף מקיץ הקץ גם על הנשמה) הרי שבספרו החדש הוא מפרך את עיקרי תורתו הקודמת. עכשיו הוא קובע — לא פחות ולא יותר — כי הנשמה היא ישות רוחנית עצמאית ונצחית, שקיימת בגילגולים שונים; כי הנשמה המפיתה אנרגיה בחומר היא המפעילה את הגוף, וכי העולם החל להתקיים לפני פרק זמן מוגבל והקיום הראשוני היה קיומה של ישות רוחנית (או ישויות רוחניות). ישות זו היא שייצרה את החומר, החלל והזמן — ובראה את היקום. סיפרו החדש של קרוי בנוי על-פי עיקרון הדיאלטי גים הסוקרטיים. משתתפים בהם שניים בלבד, סוקרטס ופרנסיסקו, החושפים טפח מעולמו החדש של קרוי.

על הפילוסופים?

"...אבל הפילוסופים שאני מכיר מהאוניברסיטה טוענים שלא ניתן להפיק תועלת מעשית מהידע שלהם; ולכן גם הם עצמם לא חיים על פיו... אבל האם הם מחפשים את הידע שעל פיו ניתן לחיות חיים טובים ומאושרים יותר?..."

דו-שיח על גוף חי וסוס חי

סוקרטס: טוב מאוד. בוא נעבור עכשיו מן הגוף למושג "חיים". מה הם החיים?
פרנסיסקו: שאלה מפחידות?
סוקרטס: הרבה פחות מכפי שנדמה לך. תראה, איך אתה מבדיל בין גוף חי לבין גוף נטול חיים?
פרנסיסקו: אתה מתכוון, מה ההבדל בין צפרדע לאבן, למשל?
סוקרטס: למשל.
פרנסיסקו: טוב. זה ברור. צפרדע יכולה לנוע בכוחות עצמה, אבן, לעומת זאת, משנה את מקומה רק כאשר פועל עליה כוח חיצוני כלשהו.
סוקרטס: אם כך, צפרדע היא בעלת יכולת ליצור תנועה מתוך עצמה.
פרנסיסקו: פשוט. גוף חי דומה במידה רבה למנוע. הוא צורך דלק — מזון — והופך אותו לאנרגיה המאפשרת לו לנוע.
סוקרטס: מה, אם כן, ההבדל בין מכונת לסוס?
פרנסיסקו: סוקרטס, אם אתה לא יודע מה ההבדל, אל תקנה מכונת מפני שימכרו לך סוס.

שהרגיז את כולם

פסים למסקנה: מותר וצריך להגר מן המדינה. מה עוד, שהפילוסוף עצמו מיישם את התורה: הוא היגר כבר לפני שבוע עם אשתו ובתו — לאוסטרליה. בתשובה לשאלה, מדוע בחר להגר דווקא לאוסטרליה, השיב קרוי למראיין, איש הארץ, דורון רוזנבלום: "כי שם אין מילואים. המיסים שם יותר נמוכים. אין שם מילחמות. מכבדים שם את זכויות האדם, ויורדים פחות לחיי...". קרוי המשיך והסביר: "אני עובד את המדינה הזאת משום שהיא אינה מעניינת אותי. המדינה הזאת לא תתקיים בעוד שנתיים. העולם מעניין אותי. איני יכול להיות בעולם שאינו צודק. וצדק פירושו שאוכל להתקיים בלי ללכת לצבא ובלי שיפריעו לי, ובלי שידרשו ממני רשיון לעבור ממדינה למדינה, ובלי שבכל עיסקה ביני לבין אדם אחר יבוא צדק שלישי ויגזול את הכסף. אני רוצה עולם קפיטליסטי מובהק...".

אנשים הם רובוטים שוויתרו על תודעתם

בתשובה לשאלה, "מדוע אתה פילוסוף?" השיב בהחלטיות: "כרגע אני פילוסוף משום שאין לי ברירה. כפי

האדם חי באמצעות שכלו

כאשר נתבקש באותו ראיון, שהסעיר את הרוחות במדינה כולה, להבהיר ולהרחיב את השקפת-העולם שלו, הציג תמונה קודרת למדי: "אני מאמין שעוד בחיי אזכה להגשים זאת. חצי הכדור המערבי נמצא במשבר כלכלי, בתוך מעגל סגור של אינפלציה ואבטלה שאין להיחלץ ממנו. כל צעד נגד האבטלה מבזיר את האינפלציה. ולהיפך. זוהי ספירלה הנובעת מן האלטרואיזם ומוליכה לאבדון, ואין להשוותה כלל למשבר הזמני של שנות ה-30. הכלכלה המערבית כיום היא מתוכנתת. כך, ששכחו שכדי לייצר מוצרים — צריך מישהו שייצר אותם, ושיהיה כדאי לו לייצר אותם. כתוצאה מכך מצטמצם מיספר המוצרים והכסף מתרבה והולך בקצב מהיר. כסף ללא מוצרים שווה פחות מהנייר שהוא מודפס עליו. וזה היה המצב בסופו של דבר. לא יהיו מים. לא יהיה חשמל. לא יהיו מכוניות. לא יהיה לחם. הכסף לא יהיה שווה דבר. במצב זה ימותו רוב תושבי הכדור המערבי. ואולי מתושבי תל-אביב יינצל חלק שישכיל להגיע לירדן ואכול שם חוביזות. אחר-כך יישאר בכדור הארץ מיספר זעיר של אנשים, והחברה שתקום לאחר מכן תהיה חברה של אנשים היודעים שהאדם חי באמצעות שכלו, וכי ההכרה נכונה של המציאות היא פילוסופית ואובייקטיבית. היא כוללת גם תורת ערכים אובייקטיבית, שפירושה בין השאר הוא, שפונקציית המדינה היא להגן על זכויות האדם ולא לשלוט על הכסף."

מותר וצריך להגר מן המדינה

על בסיס איית-עולם קודרת זו נאלץ הדוקטור הצעיר לתרגם את ההיבטים של תורתו ותורתה של איין ראנד למציאות הישראלית. והתוצאה היתה, בלשונו של מראיין מאותם ימים זו: "אין פלא, שעד מהרה נפלו דבריו — שניסוחם מתוחכם בהרבה מזה של ראנד — כדשן על קרקע צמאה. אנשים רבים, בעיקר צעירים, קפצו על כך כמוצאי-שיל-רב, מצאו בתיוות חדשות-ישנות אלה צידוק לחומרנות, מחילה על קול המצפון, בריחה מן המציאות הריאלית ושינואה לכל מה שנחשב לערכיה החשובים של המדינה — ולמדינה בכלל. כיוון שהחיים כאן קשים למדי, בגלל המילחמות, צורת המישטר והיבנה הכלכלי — הרי מסקנה בלתי נמנעת מתיאוריה זו היא, שאדם המכבד את עצמו מוטב שיברח מכאן ויירד מן הארץ, כדי שיוכל לחיות את חייו ללא התערבות והפרעה. בדרך הטבע, מתעלמים חסידיו של הד"ר קרוי מן המסכת הפילוסופית המרהיבה שהוא בונה, ונת-